

BETÆNKNING**Afgivet af udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke
vedrørende**

Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om videregående uddannelser
(Adgangskrav til videregående kunstneriske uddannelser, studie- og ordensregler, tilsyn og indhentelse af oplysninger og forsøgs- og udviklingsarbejde)

FremSAT af Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit, formand
Medlem af Inatsisartut Doris Jakobsen Jensen, Siumut, næstformand
Medlem af Inatsisartut Mariia Simonsen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Mette Arqe-Hammeken, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 6. oktober 2021 under EM2021 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Med forslaget søges der dannet lovhjemmel til, at der for videregående kunstneriske uddannelser kan ske fravigelse af adgangskrav i forbindelse med optagelse. Mere specifikt er formålet at skabe mulighed for at kunne afvige kravet om en bestået en gymnasial uddannelse for at påbegynde en videregående kunstnerisk uddannelse. En vedtagelse vil medføre, at skuespiluddannelsen kan ændre status fra erhvervsuddannelse til bacheloruddannelse. Derudover foreslås en tydeliggørelse af hjemmelsgrundlaget for fastsættelse af studie- og ordensregler samt at præcisere Naalakkersuisuts tilsynsforpligtelse således, at der indsættes en eksplicit hjemmel til, at Naalakkersuisut kan indhente alle nødvendige oplysninger for uddannelsesinstitutioner, der udbyder videregående uddannelser. Slutteligt foreslås det, at der fastsættes bestemmelser, som i særlige tilfælde giver Naalakkersuisut mulighed for at gøre undtagelser fra loven, hvis dette er med henblik på at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde.

2. Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

3. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoqs besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag. Besvarelsene vil i nødvendigt omfang blive inddraget under udvalgets behandling af forslaget.

4. Møde med Grønlands Nationalteater

I forbindelse med udvalgets behandling af forslaget har udvalget ønsket at holde møde med Grønlands Nationalteater for at få en dybere forståelse for baggrunden for Nationalteatrets ønske om at ændre skuespilleruddannelsen fra en erhvervsuddannelse til en bacheloruddannelse. Mødet er foregået mandag den 18. oktober 2021 i Grønlands Nationalteaters lokaler. Relevante informationer og drøftelser fra mødet gennemgås i punkt fem under udvalgets behandling af forslaget.

5. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget noterer sig, at der med nærværende forslag søges at ændre i loven om videregående uddannelser, samt at tydeliggøre udvalgte dele af nugældende lov.

Udvalget behandler de foreslåede bestemmelser herunder.

5.1 Hjemmel til afvigelse af krav til optagelse på bacheloruddannelse

I lov om videregående uddannelser er der et krav om en gymnasial uddannelse for at kunne blive optaget på en bacheloruddannelse, herunder et særligt tilrettelagt gymnasialt uddannelsesforløb, som vil kunne suppleres af en adgangsprøve. Med nærværende forslag foreslås det, at adgangskravene kan fraviges for videregående kunstneriske uddannelser.

Udvalget konstaterer, at Grønlands Nationalteater i september 2020 fremsendte et notat til Departementet for Uddannelse med ønske om at få skuespiluddannelsen ændret til en bacheloruddannelse. I forbindelse med behandlingen af forslaget holdt udvalget møde med Grønlands Nationalteater for at få en større forståelse for baggrunden for ønsket.

Efter mødet med Grønlands Nationalteater, er det udvalgets opfattelse, at der er lagt et stort arbejde i forberedelserne til ændring af skuespiluddannelsen fra en erhvervsuddannelse til en bacheloruddannelse. Under mødet fremlagde den studieansvarlige for skuespiluddannelsen desuden nogle af de gevinster, det vil have at omdanne uddannelsen til en bacheloruddannelse. Her var der særligt fokus på, at uddannelsen vil leve op til international standard for skuespiluddannelser, og det vil derfor være nemmere for færdiguddannede skuespillere i Grønland at videreuddanne sig i udlandet.

Udvalget er af den forståelse, at nærværende forslag vil betyde, at der bliver optaget fem studerende hvert tredje år på skuespilleruddannelsen, hvor der på nuværende tidspunkt optages fem studerende hvert andet år. Naalakkersuisut oplyser i sin besvarelse af udvalgets spørgsmål at:

”Uddannelsesrådet for Skuespilleruddannelsen ønsker at kvalitet-fremfor-quantitet bliver den bærende søjle under hele uddannelsen, og at talentmassen i et land som Grønland udfordres, hvis landet fortsætter med at uddanne 5 elever hvert andet år. Ved at ændre optaget får man færre, men bedre uddannede skuespillere, og udvidelsen vil også forbedre jobmulighederne for de enkelte uddannede efter end uddannelse.”

(Udvalgets fremhævelse)

Udvalget kan på baggrund af mødet også konstatere, at det er et ønske, at optagelse på uddannelsen skal baseres på en optagelsesprøve i lighed med den nuværende optagelsesprøve. Grønlands Nationalteater har over for udvalget pointeret, at uddannelse er kunstnerisk, og udvalget konkluderer, at målet med at lave uddannelsen om til en bacheloruddannelse ikke er et forsøg på at gøre skuespiluddannelsen til en akademisk uddannelse. Overordnet set finder udvalget, at der er etableret et godt grundlag for det videre arbejde.

5.2 Studie- og ordensregler

Det er udvalgets forståelse, at hjemmelsgrundlaget for fastsættelse af studie og ordensregler samt fastsættelse af disciplinære foranstaltninger over for studerende ønskes tydeliggjort. Det foreslås blandt andet, at Naalakkersuisut forpligtes til at fastsætte nærmere regler om studie- og ordensregler. Udvalget finder det positivt, at der udarbejdes rammer for, hvordan studie- og ordensregler skal udformes. Udvalget noterer sig, at reglerne, som Naalakkersuisut skal udarbejde, kan indeholde forhold som fx møde- og afleveringspligt, fravær og eksamenssnyd.

5.3 Tilsynsforpligtelse og indhentelse af oplysninger

I den nugældende lov om videregående uddannelser fremgår tilsyn med videregående uddannelsesinstitutioner ikke. Udvalget finder det derfor positivt, at Naalakkersuisut foreslår en bestemmelse som fastlægger Naalakkersuisuts tilsynsforpligtelse overfor videregående uddannelser. Udvalget anser bestemmelserne vedrørende tilsyn som nødvendige, da det skal være muligt at undersøge, om de videregående uddannelser lever op til lovgivningen.

I forhold til den nye bestemmelse om indhentelse af oplysninger, konstaterer udvalget, at der er tale om en kan-bestemmelse. Naalakkersuisut er dermed ikke forpligtet til at udarbejde regler, før Naalakkersuisut mener, at dette er nødvendigt.

Udvalget konstaterer dog på baggrund af besvarelse fra Naalakkersuisut, at det er Naalakkersuisuts hensigt at opstarte arbejdet med udarbejdelse af en bekendtgørelse snarest muligt efter vedtagelse af forslaget. Dette finder udvalget tilfredsstillende.

5.4 Forsøgs- og udviklingsarbejde

Udvalget konstaterer, at Naalakkersuisut med vedtagelsen af nærværende forslag kan lave undtagelser fra loven, såfremt det sker for at fremme forsøgsarbejde og pædagogisk udviklingsarbejde. Naalakkersuisut forklarer, at man med sådanne ordninger kan:

”... igangsætte en ny eller ændret uddannelse på forsøgsbasis. Når så resultaterne har vist sig gunstige, kan man ansøge om at få ordningen gjort permanent – imens forsøgsordningen løber. Derved sikres hurtigere igangsætning og kontinuitet.”

Udvalgets forstår ovenstående som en mulighed for at teste nye ideer til en uddannelse, hvilket understøttes af Naalakkersuisuts eksempel på en mulig forsøgs og udviklingsarbejde:

”... bacheloruddannelsen erhvervsøkonomi afsætter de fleste dimittender til fiskerierhvervet, og at disse erhvervsøkonomer mest ansættes i jobs inden for eksport af grønlandske fiskeriprodukter. Så kan man forestille sig, at uddannelsen ønskes styrket inden for eksportøkonomi, hvorved man udvikler uddannelsen hen imod dette. Med en forsøgs- og udviklingsordning er det muligt at gøre dette.”

Udvalget finder det tilfredsstillende med et fokus på at udvikle og sikre en opdateret uddannelse.

Det er udvalgets vurdering, at nærværende forslag bygger på et tilbunds gående arbejde, og at ønsket med bestemmelserne er at optimere de videregående uddannelser. Dette gøres ved at give mulighed for at fastsætte regler om tilsyn og at udarbejde regler for studie- og ordensregler. Derudover gøres det ved at sikre hjemmel til at dispensere fra loven, såfremt det sker for at fremme arbejde, der kan opdatere og tilpasse uddannelser til den virkelighed, som findes uden for uddannelsesinstitutionerne. Det er desuden udvalgets forståelse af hjemlen om fravigelse af adgangskrav betyder, at andre kunstneriske uddannelser kan ændres til videregående uddannelser. Udvalget forventer, at Naalakkersuisut vil orientere udvalget såfremt Naalakkersuisut vil ændre andre kunstneriske uddannelse til videregående uddannelser. Det er desuden udvalgets opfattelse, at muligheden for, at fravige adgangskravet i forbindelse med optagelse på videregående kunstneriske uddannelser, er en positiv tilpasning, som kan betyde højere kvalitet af sådanne uddannelser.

6. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det er under forslaget almindelige bemærkninger angivet, at der ikke er økonomiske konsekvenser ved tiltrædelse af forslaget. Udvalget finder på det foreliggende grundlag ikke anledning til at anlægge en anden vurdering. Udvalget har således tillid til, at Naalakkersuisut har undersøgt dette spørgsmål grundigt, og at ingen mulige afledte økonomiske konsekvenser vil kunne forekomme. Skulle forslaget mod forventning alligevel vise sig at medføre yderligere udgifter for de offentlige kasser, vil disse udgifter skulle afholdes inden for de i forvejen afsatte bevillinger, hvilket i givet fald må medføre nedprioritering af andre tiltag.

7. Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Sofia Geisler
Formand

Doris Jakobsen Jensen
Næstformand

Mariia Simonsen

Nivi Olsen

Mette Arge-Hammeken